

Lapuan kunta

Koulukuljetusten suorahankinta ajalle 01.08.2026- 31.07.2027 sekä muut mahdolliset 1.9.2025 jälkeen kilpailuttamatta tehdyt julkiset hankinnat

KKV:n valvontatoimivalta

Laissa julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016, hankintalaki) Kilpailu- ja kuluttajavirastolle (KKV) on annettu tehtäväksi valvoa julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön noudattamista 1.1.2017 alkaen. Valvonnan tarkoituksena on varmistaa yleisen edun sekä veronmaksajien ja julkisten varojen käytön tehokkuuden kannalta keskeisten periaatteiden, kuten hankintamenettelyn avoimuuden ja syrjimättömyyden toteutuminen. Hankintalain ja sen esitöiden (HE 108/2016) mukaan KKV keskittyy hankintojen valvonnassa ensisijaisesti laittomien suorahankintojen ja muiden suorahankintoihin rinnastuvien menettelyltään karkeasti virheellisten tai syrjivien hankintojen valvontaan.

Selvityspyyntöä kohteena oleva hankinta

Lapuan kunta on 14.4.2026 julkaissut vapaaehtoista ennakoavoimutta koskevan ilmoituksen koulukuljetusten suorahankinnasta ajalle 1.8.2026 – 31.7.2027. Ilmoituksen tietojen mukaan suorahankinnan kokonaisarvo on 678 000 euroa ja suorahankinnan peruste on ennalta arvaamattomista tapahtumista aiheutunut äärimmäinen kiire. Tällä selvityspyyntöllä KKV selvittää tätä koulukuljetusten suorahankintaa ja sen lainmukaisuutta sekä mahdollisia muita 1.9.2025 jälkeen kunnassa tehtyjä suorahankintoja.

KKV selvittää menettelyn hankintalainmukaisuutta omasta aloitteestaan.

KKV:n selvityspyyntö

Hankintalain 142 §:n mukaan hankintayksikkö, tämän sopimuskumppani, hankintayksikössä määräysvaltaa käyttävä taho ja hankintamenettelyyn osallistunut elinkeinonharjoittaja on salassapitosäännösten estämättä velvollinen KKV:n kehotuksesta antamaan sille kaikki hankintamenettelyn lainmukaisuuden selvittämiseksi tarpeelliset tiedot ja asiakirjat.

KKV pyytää Lapuan kuntaa vastaamaan hankintaa koskeviin kysymyksiin ja toimittamaan tarpeelliset tiedot ja asiakirjat maanantaihin **12.10.2026** mennessä. Mikäli hankintayksiköllä ei kaikin osin ole täsmällisiä tietoja tai vastauksia KKV:n kysymyksiin, pyydämme antamaan parhaan arvion tai käsityksen kunkin kysymyksen osalta.

Vastauksen voi toimittaa sähköpostitse osoitteeseen hankintavalvonta@kkv.fi. Tarvittaessa ohjeet turvapostin käyttämisestä löytyvät osoitteesta <https://www.kkv.fi/yhteystiedot/>. Pyydämme

huomioimaan, että KKV voi vastaanottaa enintään 50 MB kokoisia sähköpostiviestejä. Lisätietoja antaa johtava asiantuntija Johanna Kirveskoski sähköposti johanna.kirveskoski@kkv.fi puh. 029 505 3710.

KKV pyytää vastaamaan seuraaviin selvityspyyntöjen kohteena olevaan hankintaan liittyviin kysymyksiin:

1. Koulukuljetusten suorahankinta ajalle 1.8.2026 – 31.7.2027

- a. Mahdollisuudet kilpailuttaa kuljetuspalveluiden hankinta vuonna 2026 usean vuoden sopimuskaudelle.

Suorahankintaa koskevassa ilmoituksessa perustellette tarvetta vuoden suorahankinnalle sillä, että kunnan ei vielä vuonna 2026 ole mahdollista kilpailuttaa kuljetuspalveluiden hankintaa usean vuoden sopimuskaudelle. Ilmoituksen mukaan tämä johtuu siitä, että kunnan perusopetuksen palveluverkkolinjausten käsittely on kesken. Ilmoituksesta käy edelleen ilmi, että uuden palveluverkkolinjauksen vaikutuksesta esim. reitti- ja kalustovaatimukset tulevat todennäköisesti muuttumaan niin merkittävästi, että mahdolliset kuljetuspalveluiden sopimuskaudet tulisi päättää ja uuden hankinnan kilpailutuksen valmistelu käynnistä.

Hankintalain 40 §:n mukainen kiireeseen liittyvä suorahankintaperuste edellyttää, että kiire aiheutuu hankintayksiköstä riippumattomasta syystä. Katsooko kunta, että palveluverkkoselvityksen valmistumisen viivästymisessä sekä mahdollisessa tulevaisuudessa realisoituvassa kuljetustarpeiden muuttumisessa uuden palveluverkon myötä on kyse Lapuan kunnasta riippumattomasta syystä kiireelle? Mikäli kyllä, perustelkaa näkemyksenne kattavasti.

- b. Mahdollisuudet kilpailuttaa kuljetuspalveluiden hankinta vuonna 2026 vuoden määräajaksi.

Suorahankintaa koskevassa ilmoituksessa perustellette suorahankintaa vuoden määräajaksi seuraavasti:
"Kilpailuttaminen yhdeksi vuodeksi 1.8.2026- 31.7.2027 ei tule kyseeseen, koska kilpailutuksen ehdot suhteessa yhden vuoden sopimuskauteen olisivat liian vaativat hankinnan sisällön osalta; Kunnan talouden näkökulmasta yhden vuoden sopimuskauden mittainen hankinnan kilpailutus nostaisi tarjoushintoja kohtuuttomasti suhteessa pidempään neljän vuoden (tai pidemmän) mittaiseen sopimuskauteen ja sisällöltään laajan hankinnan kilpailutuksen järjestäminen vain yhdeksi vuodeksi veisi suhteettomasti kaupungin resursseja."
sekä *"Uuden hankinnan kilpailutuksen kokonaan uudelleen laatiminen, käynnistäminen ja läpivieminen edellyttävät*

hallintomenettelyyn kuuluvaa asian käsittelyä sekä hankintalaissa säädettyjen määräaikojen noudattamista, eikä hankinnan kilpailuttaminen ole mahdollista siinä aikataulussa, joka palvelun turvaamiseksi olisi välttämätöntä"

Katsooko kunta, että nimenomaan hankintalain 40 §:n mukainen äärimmäinen kiire oli esteenä sille, että 1.8.2026 alkavia vuoden määräaikaisia sopimuksia ei ollut mahdollista kilpailuttaa? Mikäli kyllä, perustelkaa konkreettisesti, miksi nimenomaan kiire oli esteenä 1.8.2026 alkavien vuoden määräaikaisten sopimusten kilpailuttamiselle.

- c. Toimittakaa virastolle päätökset ja sopimukset vuoden suorahankintoja koskien sekä kaikki ne päätökset ja muu kirjallinen aineisto, johon viittaatte vastauksessanne.

2. Muut suorahankinnat Lapuan kunnassa 1.9.2025 jälkeen.

Onko Lapuan kunta tehnyt 1.9.2025 jälkeen muita kansalliset kynnysarvot ylittäviä hankintoja julkaisematta hankintalain mukaista ilmoitusta? Tällä tarkoitetaan niin yksittäisiä kansalliset kynnysarvot ylittäneitä hankintoja kuin hankintakokonaisuuksia, joissa useiden tilausten yhteenlaskettu arvo on ylittänyt kansallisen kynnysarvon. Mikäli on, pyydämme listaamaan hankinnat ja yksilöimään niiden osalta seuraavat tiedot selvityspyyntöön liitteenä olevaan taulukkoon:

- a. hankinnan kohde
- b. hankinnan arvo kalenterivuosittain (alv. 0 %)
- c. sopimuskumppanin nimi
- d. sopimuksen allekirjoituspäivämäärä
- e. mahdollinen peruste suorahankinnalle.

Jos ette ole vastausta laatiessanne varma, onko tietyn hankinnan tai hankintakokonaisuuden arvo ylittänyt kynnysarvon, pyydämme antamaan tiedot myös tällaisten hankintojen osalta.

Pyydämme oheistamaan vastauksenne mahdollisesti olemassa olevat hankintapäätökset ja sopimukset kilpailuttamattomista kynnysarvot ylittäneistä hankinnoista. Mikäli erillisiä sopimuksia ei ole laadittu, toimittakaa muuta selvitystä hankinnassa sovelletuista ehdoista, esimerkiksi sähköpostikirjeenvaihtoa tai tilaustietoja.

3. Mahdolliset muut huomionne tämän selvityspyyntöön johdosta.

Pyydämme yksilöimään vastauksenne ja sen liitteisiin mahdollisesti sisältyvät liikesalaisuudet tai muut salassa pidettävät tiedot selvästi.